

Λεισμανίαση

Intro text

Τι είναι η λεισμανίαση;

Πρόκειται για λοιμώδες νόσημα, που οφείλεται στο πρωτόζωο *leishmania infatum*. Η μετάδοση του νοσήματος γίνεται όταν ο σκύλος τσιμπηθεί από σκνίπα στην οποία βρίσκεται το παράσιτο. Η σκνίπα μολύνεται όταν τσιμπήσει σκύλο που έχει προσβληθεί από λεισμανίαση. Από την στιγμή που ένας σκύλος εκτεθεί στο παράσιτο χρειάζεται μια περίοδο 3 μηνών έως χρόνων για να εμφανίσει συμπτώματα της νόσου.

Λίγα λόγια για την λεισμανίαση

Θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι η σκνίπα που μεταδίδει το παράσιτο βρίσκεται στο περιβάλλον από την αρχή της άνοιξης μέχρι αργά το φθινόπωρο. Επίσης η σκνίπα προτιμάει να πετάει και να τσιμπάει τους σκύλους το σούρουπο. Τα σκυλιά που προσβάλλονται είναι αυτά που "συντηρούν" το παράσιτο κατά τους χειμερινούς μήνες και από τους οποίους οι νέες σκνίπες της άνοιξης θα μολυνθούν για να το μεταδώσουν στην συνέχεια σε άλλα ζώα.

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό, ότι σε αρκετά σκυλιά, το ανοσοποιητικό τους σύστημα είναι σε θέση να αντιμετωπίσει το παράσιτο και να μην νοσήσουν ποτέ, ενώ αντίθετα σε άλλα ζώα η προσβολή από το παράσιτο κάποια στιγμή θα οδηγήσει σε κλινική νόσο. Και στις 2 αυτές κατηγορίες σκύλων η εξέταση αίματος που ανιχνεύει αντισώματα στον αίμα τους θα είναι θετική. Η διαφοροποίηση των δύο αυτών κατηγοριών γίνεται με πιο ειδικές εξετάσεις που ανιχνεύουν την παρουσία του ίδιου του παρασίτου και όχι τα αντισώματα. Μέχρι τώρα η πιο αξιόπιστη μέθοδος είναι η PCR που ανιχνεύει το παράσιτο στο μυελό των οστών, στο δέρμα ή στα λεμφογάγγλια.

Γιατί όλοι μιλάνε για το καλα-ζαρ;

Διότι στην Ελλάδα όπως και σε όλες οι χώρες της Μεσογείου το παράσιτο προσβάλλει μεγάλο αριθμό σκύλων και προκαλεί σοβαρές απώλειες δεδομένου της σοβαρότατης νόσου που προκαλεί. Ποια είναι τα συμπτώματα του καλα-ζαρ; Αναφορικά τα πιο συχνά συμπτώματα είναι? Απώλεια βάρους και καχεξία? Λεμφαδενοπάθεια? Δερματικές αλλοιώσεις? Αρθρίτιδα με συνέπεια την χλωτότητα? Επίσταξη(αιμορραγία από την μύτη)? Προβλήματα στους οφθαλμούς(π.χ. ιριδοκυκλίτιδα, κερατίτιδα)? Νεφρική ανεπάρκεια(είναι δυνατό να εκδηλωθεί με αύξηση της κατανάλωσης νερού ή με οξεία εμφάνιση εμετών και μείωση της ούρησης)? Έλκη στο δέρμα??Υπάρχει θεραπεία;?Ναι υπάρχει θεραπεία. Η επιτυχή της έκβαση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό αν την στιγμή της διάγνωσης έχουν υποστεί βλάβη ζωτικά όργανα όπως π.χ. οι νεφροί, οι οποίοι προσβάλλονται συχνά σε ζώα που πάσχουν από λεισμανίαση.?Ο ιδιοκτήτης θα πρέπει να λάβει υπόψη του όλες της παραμέτρους της θεραπείας πριν αποφασίσει αν θέλει να ξεκινήσει θεραπεία στο ζώο του. Αυτές είναι η προμήθεια και το κόστος των φαρμάκων, οι συχνές εξετάσεις που απαιτούνται, και τέλος η πρόγνωση για την επιτυχή έκβαση της θεραπείας η οποία καθορίζεται από τον κτηνίατρο και η οποία διαφέρει από ασθενή σε ασθενή.?Η ευθανασία είναι μια λογική απόφαση σε ζώα με σοβαρές μορφές του νοσήματος(π.χ. συνυπάρχουσα σοβαρή νεφρική ανεπάρκεια) ή σε ζώα που δεν γίνεται θεραπεία.??Πως προλαμβάνεται η προσβολή;?Απόλυτη προστασία με την έννοια εμβολιασμού δεν υπάρχει. Για το λόγο αυτό ο ιδιοκτήτης οφείλει να λαμβάνει μέτρα, που αφορούν κυρίως την προφύλαξη του ζώου από την έκθεση του στο τσίμπημα της σκνίπας και την διενέργεια εργαστηριακών εξετάσεων με τις οποίες διαπιστώνεται αν ο σκύλος έχει εκτεθεί στο παράσιτο.?Στην πρώτη περίπτωση χρησιμοποιούνται? εντομοαπωθητικά σκευάσματα σε μορφή κολάρων και spray για χρήση στο ζώο,? χρήση εντομοαπωθητικών προϊόντων για τους εξωτερικούς χώρους που βρίσκεται το ζώο? αποφυγή περιπάτου με το ζώο κατά το σούρουπο, χωρίς χρησιμοποίηση εντομοαπωθητικών προϊόντων? ενώ για ζώα που διαβιώνουν συστηματικά σε εξωτερικά κλουβιά η χρησιμοποίηση ειδικού πλέγματος(σήτας) είναι πολύ αποτελεσματική.? καταπολέμηση των σκιπών με ειδικά σκευάσματα στα μέρη που προτιμούν να κρύβονται. Τέτοια

μέρη είναι οι αποθήκες, οι στάβλοι, οι θάμνοι, τα δένδρα με κολλώδες έκκριμα(π.χ. αμυγδαλιές).?Η διενέργεια τακτικού εργαστηριακού ελέγχου αποτελεί βασικό μέτρο για την πρόωμη διάγνωση της νόσου. Η εξέταση αυτή συστήνεται να διενεργείται 2 φορές το χρόνο(αρχή άνοιξης- τέλος φθινοπώρου) ή τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Αν ο σκύλος μου είναι οροθετικός τι πρέπει να κάνω;?Αυτό σημαίνει ότι ο σκύλος έχει εκτεθεί στο παράσιτο. Ο κτηνίατρος είναι σε θέση να διαπιστώσει αν το ζώο εμφανίζει πρώιμα συμπτώματα του νοσήματος και τα οποία δεν μπορεί να διαπιστώσει ο ιδιοκτήτης. Αν ο σκύλος δεν εμφανίζει κλινικά συμπτώματα, παραμένει το ερώτημα, αν βρίσκεται στην κατηγορία των σκύλων όπου θα νοσήσει στο μέλλον ή στην κατηγορία των σκύλων όπου το ανοσοποιητικό τους σύστημα αντιμετωπίζει το παράσιτο και δεν νοσούν. Πιο εξειδικευμένες εξετάσεις για την ανίχνευση της *Leishmania* ή στενή παρακολούθηση του σκύλου κλινική και εργαστηριακή θα πρέπει να εφαρμοστούν.

Μεταδίδεται στον άνθρωπο;?Ο άνθρωπος είναι δυνατόν να προσβληθεί από λεισμανίαση. Όλα τα επιδημιολογικά δεδομένα συνηγορούν στην άποψη ότι ο άνθρωπος προσβάλλεται από σκνίπα η οποία προτιμάει να απομυζά αίμα από τον άνθρωπο(ανθρωπόφιλη σκνίπα). Έτσι αποθήκη του παρασίτου που προσβάλλει τον άνθρωπο είναι τα μολυσμένα άτομα, και όχι ο σκύλος. Αυτό φαίνεται και από το γεγονός ότι κάθε χρόνο στην χώρα μας προσβάλλονται χιλιάδες σκύλοι ενώ τα κρούσματα στον άνθρωπο είναι μερικές δεκάδες.

Υπάρχει κίνδυνος για τα άλλα μου σκυλιά αν έχω και σκύλο φορέα του νοσήματος;?Η μετάδοση του νοσήματος μεταξύ των σκύλων γίνεται με την μεσολάβηση της σκνίπας και όχι άμεσα από ζώο σε ζώο. Αν κάποιος σκύλος σας είναι φορέας του νοσήματος, θα πρέπει να ελεγχθούν όλοι οι σκύλοι και να λάβετε άμεσα προληπτικά μέτρα, για την καταπολέμηση των σκνιπών που ενδεχομένως βρίσκονται στο περιβάλλον που διαβιούν τα ζώα σας.